

різке збільшення кількості хворих собак. До хвороби найбільш сприйнятливі чистопородні собаки у віці 1–5 років.

Найбільша екстенсивність бабезіозної інвазії виявлена у квітні-травні та жовтні (25–35 % та 13 %), що пов'язано з біологічною активністю іксодових кліщів – біологічних переносників.

Перебіг бабезіозу у собак характеризувався трьома формами: гострою, хронічною та атиповою. Клінічними проявами гострого перебігу були лихоманка постійного типу, анемічність та жовтяничність слизових оболонок і шкіри, прискорення частоти пульсу та дихання, загальне пригнічення, анорексія, блювання, гемоглобінурія, нервові розлади.

У крові собак відмічена різко виражена еритропенія, лейкоцитоз, зсув нейтрофільного ядра вліво, моноцитоз. Основним методом діагностики бабезіозу є мікроскопія мазків крові.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дубова О.А. Епізоотичні особливості бабезіозу собак у м. Житомирі за період 2007–2009 рр. Науковий вісник НУБіП. 2010. Вип. 151. С. 67–73.
2. Курман А.Ф., Мокрий Ю.О., Грубіч П.Ю., Лепта Л.В. Епізоотологічний моніторинг бабезіозу собак у м. Полтава. Вісник Полтавської державної академії. Полтава, 2011. № 6. С. 112–113.
3. Соловійова Л.М. Епізоотологічний прояв бабезіозу собак у м. Біла Церква. Вісник Житомирського націон. агрокол. ун-ту. № 1 (49). Т. 3. 2015. С. 132–137.
4. Kadulski S., Izdebska J.N. Methods used in studies of parasitic arthropods in mammals. Arthropods. Epidemiological importance. Edited by A. Buczek and C. Włazsak, Koliber. Lublin, Poland, 2006. P. 113–118.

УДК 619:616.995.1–036/.08:636.4

РЯБОКОНЬ І.В., магістрант

Науковий керівник – **СОЛОВІЙОВА Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ АСКАРОЗУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ГРУП

Встановлено, що найчастіше серед нематодозів свиней різних вікових та виробничих груп зустрічається збудник аскарозу. Екстенсивність інвазії в господарстві становила 49,3 % за інтенсивності 24,4 екз. яєць. Визначена ефективність антигельмінтику промектину 1 %, що виявився 100 % ефективним за даної інвазії і звільнив організм свиней від збудників гельмінтозу.

Ключові слова: гельмінтози, антигельмінтики, аскароз, свині.

Кишкові нематодози свиней наносять значні економічні збитки, які складаються зі зниження продуктивності свиней, зменшення якості продукції, втрати племінної цінності тварин [1–3]. За даними дослідників, добовий приріст молодняку свиней на дорощуванні та відгодівлі через паразитарну інвазію зменшується на 20–60 %. Водночас зростають (від 25 до 100 %) затрати кормів

на приріст маси тіла, оскільки термін відгодівлі подовжується на 2,0–2,5 місяці [4, 5].

Аскароз свиней є поширеним в усіх областях України. Зараження аскарисами відбувається в свинарниках у разі згодовування інвазованих кормів і води. Поросята уражуються під час облизування сосків молочної залози свиноматки. Нестача в кормах вітамінів А і D, а також недостатня мінеральна годівля підвищують ступінь зараження, тому що тварини поїдають інвазовану яйцями землю, а дощові черв'яки є резервуаром личинок аскарисів [6, 7].

Метою роботи було вивчення поширення гельмінтозної інвазії у свиней СТОВ „Симиренківське“ с. Мліїв Городищенського району Черкаської області та антигельмінтних властивостей промектину 1 % за аскарозу свиней.

Досліди по вивченню антигельмінтної ефективності промектину 1 % провели на підсвинках 2–4-місячного віку, спонтанно інвазованих аскарисами. З цією метою за принципом аналогів сформували одну дослідну групу свиней та 1 контрольну по 10 голів у кожній. Контрольна група свиней препарат не отримувала.

Тваринам дослідної групи вводили промектин 1 % підшкірно, з внутрішньої поверхні стегна у дозі 1 мл на 33 кг маси тіла одноразово. В 1 мл препарату міститься 10 мг івермектину і допоміжні компоненти.

Тестами для визначення ефективності лікування були екстенсивність (ЕЕ) та інтенсивність (ІЕ).

З метою вивчення епізоотичної ситуації з гельмінтозів свиней у господарстві провели відбір та дослідження 150 проб фекалій від свиней різних вікових та виробничих груп.

Аскарисами було уражено 74 поросят, тобто екстенсивність інвазії (ЕІ) склала 49,3 % за інтенсивності (ІІ) 24,4 екземплярів яєць (табл. 1).

Таблиця 1 – Результати гельмінтологічних досліджень на аскароз

Вікові та виробничі групи тварин	Всього дослідже-но тварин, гол.	Всього уражено тварин, гол.	ЕІ, у проц.	Всього знайдено яєць, екз.	ІІ, екз. яєць
1,5–2-місячні	15	2	13,3	11	5,5
2–4-місячні	48	31	64,6	697	22,5
4–6-місячні	37	26	70,3	925	31,9
Відгодівельні	35	13	37,1	163	12,5
Свиноматки	12	2	16,7	7	3,5
Кнурі-плідники	3	0	0	0	0
Всього	150	74	49,3	1803	24,4

Ми простежили за ураженістю свиней кожної вікової групи і вперше яйця аскарисів діагностували у поросят віком від 1,5 до 2-х місяців. Екстенсивність та інтенсивність інвазії становили, відповідно, 13,3 % і 5,5 екземплярів яєць. Потім екстенсивність та інтенсивність інвазії різко наростали і в поросят віком 2–4 місяці, відповідно, становили 64,6 % та 22,5 екземплярів яєць. Свині віком 4–6 місяців також мали високий ступінь ураження аскарисами. Екстенсивність інвазії становила 70,3 %, інтенсивність – 31,9 екземплярів яєць. Потім ЕЕ та ІЕ аскарозої інвазії значно зменшувалися і у свиней, які знаходилися на відгодівлі,

становили, відповідно, 37,1 % та 12,5 екземплярів яєць, а у свиноматок – 16,7 % і 3,5 екземплярів яєць (табл. 1).

У дослідній та контрольній групах інтенсивність аскарозої інвазії коливалася від 24,8 до 30,8 екз. яєць (табл. 2).

Таблиця 2 – Результати гельмінтологічних досліджень свиней до дегельмінтизації

Група тварин	Кількість тварин у групі, гол.	Кількість уражених тварин, гол.	ЕІ, у проц.	ІІ, екз. яєць	p <
Дослідна	10	10	100	30,8±3,9	0,1
Контрольна	10	10	100	24,8±3,5	–

Примітки: ЕІ – екстенсивність інвазії, ІІ – інтенсивність інвазії;
p < – порівняно дослідну групу з контрольною.

На 12-й день після введення антигельмінтика знову відібрали проби фекалій.

Результати гельмінтокопроовоскопічних досліджень свиней після дегельмінтизації свідчать про те, що промектин 1 % забезпечив 100 % лікувальний ефект за аскарозої інвазії. Тварини контрольної групи залишалися ураженими збудниками (ЕІ = 100 %, ІІ = 27,8 екз. яєць).

Отже, аскарозна інвазія має добре виражену вікову динаміку. Промектин 1 % у дозі 1 мл на 33 кг маси тіла одноразово виявився ефективним антигельмінтиком за аскарозу свиней (ЕЕ = 100 %, ІЕ = 100 %).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Стибель В.В. Гельмінтози свиней: навчальний посібник. Львів: Сполом, 2004. 160 с.
2. Фещенко Д.В. Особливості епізоотології, патогенезу та терапії змішаної нематодозної інвазії свиней. *Вет. медицина України*. 2008. № 4. С. 18–20.
3. Prichard R.K. Anthelmintic resistance in nematodes extent, resent under-standing and future directions for control and research. *Int. J. Parasitol.* 1990. V. 20. № 4. P. 515–521.
4. Галат В.Ф., Галат М.В., Євстаф'єва В.О. Розповсюдження асоціативних інвазій свиней в умовах лісостепової та степової зон України. *Вісник Полтав. держ. аграр. акад.* Полтава, 2007. № 3. С. 22–24.
5. Березовський А.А. Основні паразитози свиней, особливості хіміотерапії та профілактики. *Вет. медицина: міжвід. темат. наук. зб.* Харків, 2006. № 86. С. 40–48.
6. Sangster N.C., Dobson R.J. *The biology of nematodes/ ed D.L. Lee.* 2001. P. 20–25.
7. Соловійова Л.М., Гринь В.В. Порівняльна ефективність лікарських засобів за аскарозу свиней. *Вісник Сумського НАУ. Вип. 7(37).* 2015. С. 156–159.